

STATUTTEN FOR DEN EUROPÆISKE UNIONS
DOMSTOL
(KONSOLIDERET UDGAVE)

Denne tekst indeholder den konsoliderede udgave af protokol (nr. 3) vedrørende statuttten for Den Europæiske Unions Domstol, der er knyttet som bilag til traktaterne, således som ændret ved artikel 9 i akten om Republikken Kroatiens tiltrædelsesvilkår samt om tilpasning af traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (EUT L 112 af 24.4.2012, s. 21), ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 741/2012 af 11. august 2012 (EUT L 228 af 23.8.2012, s. 1), ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2015/2422 af 16. december 2015 (EUT L 341 af 24.12.2015, s. 14), ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2016/1192 af 6. juli 2016 om overførsel til Retten af kompetencen til som første instans at afgøre tvister mellem Den Europæiske Union og dens ansatte (EUT L 200 af 26.7.2016, s. 137), ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2019/629 af 17. april 2019 (EUT L 111 af 25.4.2019, s. 1) samt ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2019 af 11. april 2024 (EUT L af 12.8.2024, <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2019/oj>).

Der er tale om et dokumentationsværk til praktisk brug, som ikke medfører noget ansvar for institutionen.

PROTOKOL (nr. 3)
VEDRØRENDE STATUTTEN FOR DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM ØNSKER at fastsætte den statut for Den Europæiske Unions Domstol, der er omhandlet i artikel 281 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab:

Artikel 1

Den Europæiske Unions Domstol træder sammen og udøver sin virksomhed i overensstemmelse med bestemmelserne i traktaterne, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom-traktaten) og i denne statut.

AFSNIT I

DOMMERNE OG GENERALADVOKATERNE

Artikel 2

Enhver dommer skal, inden han påbegynder sin embedsvirksomhed, i et offentligt retsmøde aflægge ed for Domstolen på at ville udføre sit hverv med fuldstændig upartiskhed og samvittighedsfuldhed og bevare tavshed om Domstolens rådslagninger og afstemninger.

Artikel 3

Dommerne er fritaget for retsforfølgning. For så vidt angår deres embedshandlinger, herunder mundtlige og skriftlige ytringer, nyder de denne immunitet også efter ophøret af deres embedsvirksomhed.

Domstolen kan i plenum ophæve immuniteten. Vedrører afgørelsen et medlem af Retten eller en specialret, træffer Domstolen afgørelse efter høring af den berørte ret.

Indledes der efter immunitetens ophævelse strafferetlig forfølgning mod en dommer, kan denne i enhver af medlemsstaterne kun stilles for den ret, der er kompetent til at behandle sager mod medlemmerne af landets øverste domstol.

Artikel 11-14 og artikel 17 i protokollen vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter finder anvendelse på Den Europæiske Unions Domstols dommere, generaladvokater, justitssekretær og assisterende referenter, dog med forbehold af

bestemmelserne i de foregående afsnit vedrørende dommernes fritagelse for retsforfølgning.

Artikel 4

Dommerne må ikke varetage noget politisk eller administrativt hverv.

De må ikke udøve nogen – lønnet eller ulønnet – erhvervsmæssig virksomhed, medmindre Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, undtagelsesvis giver tilladelse hertil.

Ved deres tiltræden afgiver de en højtidelig forsikring, hvorefter de under deres embedsvirksomhed og efter dennes ophør vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til, efter at deres embedsvirksomhed er ophørt, at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til påtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.

I tvivlstilfælde træffer Domstolen afgørelse. Vedrører afgørelsen et medlem af Retten eller en specialret, træffer Domstolen afgørelse efter høring af den berørte ret.

Artikel 5

Bortset fra ordinære nybesættelser samt dødsfald ophører en dommers embedsvirksomhed ved fratræden.

Ved en dommers fratræden indgives afskedsansøgningen til Domstolens præsident, der videresender den til Rådets formand. Ved sidstnævnte meddelelse bliver embedet ledigt.

Bortset fra tilfælde, hvor artikel 6 finder anvendelse, fungerer enhver dommer i embedet, indtil hans efterfølger er tiltrådt.

Artikel 6

En dommer kan hverken afskediges eller frakendes retten til pension eller til andre fordele, der træder i stedet herfor, medmindre han efter Domstolens dommeres og generaladvokaters enstemmige opfattelse ikke længere opfylder de nødvendige forudsætninger eller lever op til de forpligtelser, der følger med embedet. Den pågældende dommer medvirker ikke ved sådanne afgørelser. Er den pågældende medlem af Retten eller en specialret, træffer Domstolen afgørelse efter høring af den berørte ret.

Justitssekretæren underretter Europa-Parlamentets formand og Kommissionens formand om Domstolens afgørelse og oversender den til Rådets formand.

Såfremt en dommer ved en sådan afgørelse afskediges fra sit embede, bliver embedet ledigt ved meddelelsen til Rådets formand.

Artikel 7

Ophører en dommer med at udøve sit hverv inden embedsperiodens udløb, udnævnes en efterfølger for resten af perioden.

Artikel 8

Bestemmelserne i artikel 2-7 finder anvendelse på generaladvokaterne.

AFSNIT II

DOMSTOLENS ORGANISATION

Artikel 9

Den delvise nybesættelse af dommerembederne, der finder sted hvert tredje år, vedrører halvdelen af dommerne. Hvis antallet af dommere er et ulige antal, er det antal af dommere, der afgår, skiftevis det antal, der er lige over halvdelen af antallet af dommere, og det antal, der er lige under halvdelen.

Stk. 1 finder ligeledes anvendelse ved den delvise nybesættelse af generaladvokaternes embeder hvert tredje år.

Artikel 9a

Dommerne vælger Domstolens præsident og vicepræsident af deres midte for et tidsrum af tre år. De kan genvælges.

Vicepræsidenten bistår præsidenten i overensstemmelse med bestemmelserne i procesreglementet. Vicepræsidenten træder i præsidentens sted, hvis denne har forfald, eller hvis embedet som præsident er ubesat.

Artikel 10

Justitssekretæren aflægger for Domstolen ed på at ville udøve sin virksomhed med fuldstændig upartiskhed og samvittighedsfuldhed og på at bevare tavshed om Domstolens rådslagninger og afstemninger.

Artikel 11

Domstolen udfærdiger bestemmelser om afløsning af justitssekretæren for tilfælde, hvor denne får forfald.

Artikel 12

Til Domstolen knyttes tjenestemænd og andre ansatte, for at den skal kunne udøve sin virksomhed. De er undergivet justitssekretæren under præsidentens tilsyn.

Artikel 13

På anmodning af Domstolen kan Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure tillade udnævnelsen af assisterende referenter og træffe bestemmelse om deres stilling. De assisterende referenter kan på vilkår, der fastsættes i procesreglementet, kaldes til at deltage i forberedelsen af sager, der er indbragt for Domstolen, og til at samarbejde med den refererende dommer.

Til assisterende referenter vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som kan dokumentere den nødvendige juridiske egnethed; de udnævnes af Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal. De aflægger for Domstolen ed på at ville udføre deres hverv med fuldstændig upartiskhed og samvittighedsfuldhed og på at bevare tavshed om Domstolens rådslagninger og afstemninger.

Artikel 14

Dommerne, generaladvokaterne og justitssekretæren er forpligtet til at have bopæl ved Domstolens sæde.

Artikel 15

Domstolen udøver sin virksomhed vedvarende. Retsferiernes længde fastsættes af Domstolen under hensyn til tjenestens krav.

Artikel 16

Domstolen opretter af sin midte afdelinger, der sættes af tre eller fem dommere. Dommerne vælger af deres midte formænd for afdelingerne. Formændene for afdelinger med fem dommere vælges for et tidsrum af tre år. De kan genvælges én gang.

Den store afdeling sættes af 15 dommere. Dens forsæde føres af Domstolens præsident. Den store afdeling sammensættes endvidere af Domstolens vicepræsident og, i overensstemmelse med bestemmelserne i procesreglementet, tre af formændene for afdelingerne med fem dommere og andre dommere.

Domstolen sættes som stor afdeling, når en medlemsstat eller en af Unionens institutioner, som er part i sagen, anmoder herom.

Domstolen sættes i plenum, når den behandler sager, der er indbragt for den i henhold til artikel 228, stk. 2, artikel 245, stk. 2, artikel 247 eller artikel 286, stk. 6, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Finder Domstolen, at en sag, der er indbragt for den, er af særlig vigtighed, kan den desuden efter at have hørt generaladvokaten beslutte at henvise sagen til Domstolens plenum.

Artikel 17

Domstolens afgørelser kan kun gyldigt træffes af et ulige antal dommere.

Afgørelser truffet af afdelinger, der sættes af tre eller fem dommere, er kun gyldige, hvis de træffes af tre dommere.

Afgørelser truffet af den store afdeling er kun gyldige, når 11 dommere er til stede.

Afgørelser truffet af Domstolen i plenum er kun gyldige, når 17 dommere er til stede.

Får en dommer i en afdeling forfald, kan en dommer fra en anden afdeling tilkaldes i henhold til regler, der fastsættes i procesreglementet.

Artikel 18

Dommerne og generaladvokaterne kan ikke deltage i afgørelsen af nogen sag, hvori de tidligere har optrådt som befuldmægtiget, rådgiver eller advokat for en af parterne, eller hvorom de har måttet udtale sig som medlem af en ret eller en undersøgelseskommission eller i anden egenskab.

Mener en dommer eller en generaladvokat, at han af særlige grunde ikke kan deltage i afgørelsen eller i undersøgelsen af en bestemt sag, underretter han præsidenten herom. Finder præsidenten, at en dommer eller en generaladvokat af særlige grunde ikke bør sidde med eller fremkomme med forslag til afgørelser i en bestemt sag, gør han den pågældende opmærksom herpå.

Opstår der vanskeligheder angående anvendelsen af denne artikel, træffer Domstolen afgørelse.

En part kan ikke begære sammensætningen af Domstolen eller af en af dens afdelinger ændret under påberåbelse af det være sig af en dommers nationalitet eller af, at der ikke til Domstolen eller en af dens afdelinger er knyttet nogen dommer af partens nationalitet.

AFSNIT III

RETTERGANGSMÅDEN VED DOMSTOLEN

Artikel 19

Medlemsstaterne såvel som Unionens institutioner repræsenteres for Domstolen af en befuldmægtiget, der udpeges for hver enkelt sag; den befuldmægtigede kan bistås af en rådgiver eller af en advokat.

De stater, som er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, bortset fra medlemsstaterne, samt den i aftalen omhandlede EFTA-Tilsynsmyndighed repræsenteres på samme måde.

Andre parter skal repræsenteres af en advokat.

Kun en advokat, der har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, kan repræsentere eller bistå en part for Domstolen.

De befuldmægtigede, rådgivere og advokater, der møder for Domstolen, nyder på vilkår, der fastsættes i procesreglementet, de rettigheder og garantier, der er nødvendige for, at de kan udøve deres hverv uafhængigt.

Domstolen skal i henhold til procesreglementets bestemmelser over for de rådgivere og advokater, der møder for den, have de beføjelser, der normalt tilkommer domstole.

Lærere ved højere læreanstalter, der er statsborgere i medlemsstater, hvis lovgivning tillader dem at være rettergangsfuldmægtige, nyder for Domstolen samme rettigheder, som i denne artikel indrømmes advokater.

Artikel 20

Retsforhandlingerne for Domstolen opdeles i to stadier: et skriftligt og et mundtligt.

Den skriftlige forhandling omfatter overgivelsen til parterne og til de institutioner i Unionen, hvis beslutninger omtvistet, af stævninger, indlæg, svarskrifter og erklæringer tillige med eventuelle replikker og duplikker samt af alle påberåbte bilag og aktstykker eller af bekræftede genparter deraf.

Overgivelsen varetages af justitssekretæren i den rækkefølge og inden for de frister, der er fastsat i procesreglementet.

Den mundtlige forhandling omfatter Domstolens påhør af de befuldmægtigede, rådgiverne og advokaterne samt af generaladvokatens forslag til afgørelse og i påkommende tilfælde afhøring af vidner og sagkyndige.

Finder Domstolen, at sagen ikke rejser nogen nye retsspørgsmål, kan den efter at have hørt generaladvokaten beslutte, at sagen skal pådømmes uden generaladvokatens forslag til afgørelse.

Artikel 21

Sag anlægges ved Domstolen ved indlevering af stævning til justitssekretæren. Stævningen skal angive sagsøgerens navn og bopæl, underskriverens stilling, den part eller de parter, mod hvem stævningen udtages, søgsmålets genstand, påstandene og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene.

Stævningen ledsages i påkommende tilfælde af det aktstykke, der begæres kendt ugyldigt, eller i det i artikel 265 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde omhandlede tilfælde af dokumentation vedrørende tidspunktet for den opfordring, der omhandles i nævnte artikel. Er disse dokumenter ikke vedlagt stævningen, opfordrer justitssekretæren vedkommende part til at fremskaffe dem inden en passende frist; søgsmålet kan ikke afvises, fordi forholdet først bringes i orden efter klagefristens udløb.

Artikel 22

I de tilfælde, der er omhandlet i Euratom-traktatens artikel 18, anlægges sag ved Domstolen ved indgivelse af søgsmålet til justitssekretæren. Søgsmålet skal angive sagsøgerens navn og bopæl, underskriverens stilling, den afgørelse, der anfægtes, modparterne, tvistens genstand, påstandene og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene.

Søgsmålet ledsages af en bekræftet genpart af den anfægtede afgørelse fra Voldgiftsudvalget.

Hvis Domstolen ikke giver sagsøgeren medhold, bliver Voldgiftsudvalgets afgørelse endelig.

Hvis Domstolen ophæver Voldgiftsudvalgets afgørelse, kan sagen i givet fald på foranledning af en af parterne på ny forelægges Voldgiftsudvalget. Dette er bundet af Domstolens afgørelse af retsspørgsmål.

Artikel 23

I de tilfælde, der er omhandlet i artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, påhviler det den nationale ret, der beslutter at udsætte en sag og retter henvendelse til Domstolen, at oversende denne beslutning til Domstolen. Domstolens justitssekretær giver herefter meddelelse om beslutningen til sagens parter, medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, Rådet, Kommissionen og Den Europæiske Centralbank samt til den EU-institution eller det EU-organ, -kontor eller -agentur, der har vedtaget den retsakt, hvis gyldighed eller fortolkning omtvistes.

Parterne, medlemsstaterne, Kommissionen – og i tilfælde, hvor de mener at have en særlig interesse i de spørgsmål, der rejses i anmodningen om præjudiciel afgørelse, Europa-Parlamentet, Rådet og Den Europæiske Centralbank – kan inden to måneder fra denne meddelelse indgive indlæg eller andre skriftlige udtalelser til Domstolen. Hvis det er relevant, har den institution eller det organ, kontor eller agentur, der har udstedt den retsakt, hvis gyldighed eller fortolkning omtvistes, også ret til at indgive indlæg eller andre skriftlige udtalelser.

I de tilfælde, der er omhandlet i artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, giver Domstolens justitssekretær endvidere meddelelse om den nationale rets beslutning til de stater, som er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, bortset fra medlemsstaterne, samt til den i aftalen omhandlede

EFTA-Tilsynsmyndighed, som alle inden to måneder efter meddelelsen kan indgive indlæg eller andre skriftlige udtalelser til Domstolen, såfremt sagen hører under aftalens anvendelsesområde.

Når der af Rådet er indgået en aftale med et eller flere tredjelande vedrørende et nærmere bestemt sagsområde, og det deri er bestemt, at disse tredjelande kan indgive skriftlige indlæg eller udtalelser i tilfælde, hvor en ret i en medlemsstat har forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål, der vedrører den pågældende aftales anvendelsesområde, gives der ligeledes meddelelse om den nationale rets beslutning, hvori et sådant spørgsmål stilles, til de pågældende tredjelande, som inden to måneder fra meddelelsen kan indgive indlæg eller andre skriftlige udtalelser til Domstolen.

Indlæg eller andre skriftlige udtalelser fra en berørt person i henhold til denne artikel offentliggøres på Den Europæiske Unions Domstols websted inden for en rimelig frist efter sagens afslutning, medmindre den pågældende person gør indsigelse mod offentliggørelsen af vedkommendes egne skriftlige indlæg.

Artikel 23a

Der kan i procesreglementet fastsættes bestemmelser om en fremskyndet procedure og, for så vidt angår præjudicielle forelæggelser vedrørende området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, en hasteprocedure.

Det kan for disse procedurer bestemmes, at der gælder en kortere frist for indgivelse af indlæg eller andre skriftlige udtalelser end den frist, der er fastsat i artikel 23, og at der, uanset artikel 20, stk. 4, skal ske pådømmelse uden generaladvokatens forslag til afgørelse.

For hasteproceduren kan der desuden fastsættes bestemmelse om en begrænsning af de parter og øvrige berørte, der er omfattet af statuttens artikel 23, som kan indgive indlæg eller andre skriftlige udtalelser, og at den skriftlige forhandling i yderst hastende tilfælde kan udelades.

Artikel 24

Domstolen kan forlange, at parterne fremlægger ethvert dokument og meddeler enhver oplysning, som den finder ønskelig. I tilfælde af at dette nægtes, fastslår Domstolen dette udtrykkeligt.

Domstolen kan ligeledes afkræve medlemsstaterne og de institutioner, organer, kontorer eller agenturer, der ikke er parter i retssagen, enhver oplysning, som den finder nødvendig for sagens behandling.

Artikel 25

Domstolen kan til enhver tid efter eget valg betro enkeltpersoner, grupper, bureauer, kommissioner eller organer den opgave at foretage en sagkyndig undersøgelse.

Artikel 26

Der kan afhøres vidner i overensstemmelse med procesreglementets bestemmelser.

Artikel 27

Domstolen kan i henhold til regler, der fastsættes i procesreglementet, over for udeblevne vidner udøve de beføjelser, der sædvanligt tilkommer domstole, og kan ikende bøder.

Artikel 28

Vidner og sagkyndige kan afhøres under ed ved benyttelse af den edsformular, der er foreskrevet i procesreglementet, eller på den måde, der er fastsat i vidnets eller den sagkyndiges nationale lovgivning.

Artikel 29

Domstolen kan beslutte, at et vidne eller en sagkyndig skal afhøres for den ret, i hvis område vidnet eller den sagkyndige har bopæl.

Denne beslutning tilstilles i overensstemmelse med procesreglementets bestemmelser vedkommende ret til udførelse. De dokumenter, der udfærdiges i forbindelse med udførelsen af denne retsanmodning, skal i henhold til samme bestemmelser sendes tilbage til Domstolen.

Domstolen påtager sig de hermed forbundne udgifter, men kan i påkommende tilfælde pålægge sagens parter disse omkostninger.

Artikel 30

Hver medlemsstat anser vidners eller sagkyndiges edsbrud som den tilsvarende lovovertrædelse begået for en national ret i et civilt søgsmål. Efter Domstolens anmeldelse indleder vedkommende medlemsstat retsforfølgning mod gerningsmanden for den kompetente nationale ret.

Artikel 31

Retsmøderne er offentlige, medmindre Domstolen af egen drift eller på begæring af parterne, af vægtige grunde, træffer anden bestemmelse.

Artikel 32

Under retsforhandlingerne kan Domstolen afhøre de sagkyndige, vidnerne samt parterne selv. De sidstnævnte kan dog kun forhandle mundtligt gennem deres rettergangsfuldmægtige.

Artikel 33

Om hvert retsmøde føres en retsbog, der underskrives af præsidenten og justitssekretæren.

Artikel 34

Retslisten fastlægges af præsidenten.

Artikel 35

Domstolens rådslagninger og afstemninger er og forbliver hemmelige.

Artikel 36

Dommene skal begrundes. De skal angive navnene på de dommere, der har medvirket ved afgørelsen.

Artikel 37

Dommene underskrives af præsidenten og justitssekretæren. De afsiges i et offentligt retsmøde.

Artikel 38

Domstolen træffer afgørelse om sagsomkostningerne.

Artikel 39

Under anvendelse af en summarisk fremgangsmåde, der fastlægges i procesreglementet, og som i fornødent omfang kan afvige fra visse af bestemmelserne i denne statut, kan Domstolens præsident på begæring træffe afgørelse enten om udsættelse som nævnt i artikel 278 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og Euratom-traktatens artikel 157, eller om anvendelse af foreløbige forholdsregler som nævnt i artikel 279 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, eller om udsættelse af tvangsfuldbyrdelse i overensstemmelse med artikel 299, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde eller Euratom-traktatens artikel 164, stk. 3.

De i stk. 1 omhandlede beføjelser kan udøves af Domstolens vicepræsident i overensstemmelse med bestemmelserne i procesreglementet.

I tilfælde af præsidentens og vicepræsidentens forfald træder en anden dommer i deres sted i overensstemmelse med bestemmelserne i procesreglementet.

Afgørelser, der træffes af præsidenten eller af dennes stedfortræder, er kun foreløbige og foregriber på ingen måde Domstolens afgørelse i hovedsagen.

Artikel 40

Medlemsstaterne og Unionens institutioner kan indtræde i retstvister, der er indbragt for Domstolen.

Samme ret tilkommer Unionens organer, kontorer og agenturer samt alle andre personer, hvis de kan godtgøre, at de har en berettiget interesse i afgørelsen af en for Domstolen indbragt retstvist. Fysiske eller juridiske personer kan ikke indtræde i sager mellem medlemsstater, mellem Unionens institutioner eller mellem medlemsstater på den ene side og Unionens institutioner på den anden side.

Med forbehold af stk. 2 kan de stater, som er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, bortset fra medlemsstaterne, samt den i aftalen omhandlede EFTA-Tilsynsmyndighed indtræde i retstvister, der er indbragt for Domstolen, når disse tvister vedrører et af aftalens anvendelsesområder.

Påstande, der fremsættes i en begæring om intervention, kan kun gå ud på at understøtte en af parternes påstande.

Artikel 41

Undlader den, der behørigt er indstævnet, at indgive svarskrift, afsiges der en udeblivelsesdom over den pågældende. Inden en måned efter forkyndelsen af dom i sagen kan der fremsendes indsigelse imod den. Medmindre Domstolen træffer anden bestemmelse, har en sådan fremsendelse af indsigelse ikke opsættende virkning på fuldbyrdelsen af udeblivelsesdommen.

Artikel 42

Medlemsstaterne, Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og alle andre fysiske eller juridiske personer kan i tilfælde og i henhold til regler, der fastsættes i procesreglementet, rejse tredjemandsindsigelse mod dommen i en sag, i hvilken de ikke er blevet tilvarslet, hvis dommen gør indgreb i deres rettigheder.

Artikel 43

Opstår der vanskeligheder vedrørende betydningen og rækkevidden af en dom, tilkommer det Domstolen at fortolke denne på begæring af en part eller en af Unionens institutioner, der godtgør at have en berettiget interesse heri.

Artikel 44

En pådømt sag kan kun begæres genoptaget af Domstolen, hvis der fremkommer en faktisk omstændighed af afgørende betydning, der inden dommens afsigelse var ukendt for Domstolen og for den part, der begærer sagen genoptaget.

Genoptagelsessagen indledes med en kendelse, hvorved Domstolen udtrykkeligt fastslår tilstedeværelsen af en ny faktisk omstændighed, anerkender, at denne har de egenskaber, der kan begrunde genoptagelse af sagen, og erklærer, at begæringen derfor kan imødekommes.

Begæringen om genoptagelse kan ikke fremsættes senere end ti år efter dommens afsigelse.

Artikel 45

Særlige frister, der tager hensyn til afstandene, fastsættes i procesreglementet.

Overskridelse af fristerne bevirker intet retstab, når den pågældende part godtgør, at der foreligger omstændigheder, som ikke kunne forudses, eller force majeure.

Artikel 46

Krav mod Unionen, der støttes på ansvar uden for kontraktforhold, forældes fem år efter, at den omstændighed, der ligger til grund for kravet, er indtrådt. Forældelsen afbrydes enten ved indgivelse af stævning til Domstolen, eller ved, at den skadelidte forud gør sit krav gældende over for vedkommende EU-institution. I sidstnævnte tilfælde skal sag anlægges inden den frist på to måneder, der er omhandlet i artikel 263 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde; i påkommende tilfælde finder bestemmelserne i artikel 265, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde anvendelse.

Denne artikel finder også anvendelse på krav mod Den Europæiske Centralbank, der støttes på ansvar uden for kontraktforhold.

AFSNIT IV

RET TEN

Artikel 47

Artikel 9, stk. 1, artikel 9a, artikel 14 og 15, artikel 17, stk. 1, 2, 4 og 5, og artikel 18 finder anvendelse på Retten og dens medlemmer.

Artikel 3, stk. 4, samt artikel 10, 11 og 14 finder tilsvarende anvendelse på Rettens justitssekretær.

Artikel 48

Retten består af:

- a) 40 dommere fra og med den 25. december 2015
- b) 47 dommere fra og med den 1. september 2016
- c) 2 dommere pr. medlemsstat fra og med den 1. september 2019.

Artikel 49

Rettens medlemmer kan udpeges til at udøve hvervet som generaladvokat.

Generaladvokaten skal med henblik på at bistå Retten i udførelsen af dens opgave fuldstændig upartisk og uafhængigt offentligt fremsætte begrundede forslag til afgørelse af visse sager, der indbringes for Retten.

Kriterierne for fastlæggelse af, i hvilke sager dette skal ske, samt reglerne for udpegelse af generaladvokaterne fastsættes i procesreglementet for Retten.

Et medlem af Retten, der er udpeget til generaladvokat i en sag, kan ikke deltage i afgørelsen af den pågældende sag.

Artikel 49a

Retten bistås af en eller flere generaladvokater ved behandlingen af anmodninger om præjudiciel afgørelse, der overføres til den i overensstemmelse med artikel 50b.

Dommerne ved Retten vælger af deres midte i overensstemmelse med Rettens procesreglement de medlemmer, der skal udøve hvervet som generaladvokat. I den periode, hvor disse medlemmer udøver hvervet som generaladvokat, har de ikke sæde som dommere i forbindelse med anmodninger om præjudiciel afgørelse.

For hver anmodning om præjudiciel afgørelse vælges generaladvokaten blandt de dommere, der er valgt til at udøve dette hverv, og som tilhører en anden afdeling end den afdeling, hvortil den pågældende anmodning er henvist.

De dommere, der vælges til at udøve det i stk. 2 omhandlede hverv, vælges for en periode på tre år. De kan genvælges én gang.

Artikel 50

Retten sættes i form af afdelinger bestående af tre eller fem dommere. Dommerne vælger af deres midte formænd for afdelingerne. Formændene for afdelinger med fem dommere vælges for et tidsrum af tre år. De kan genvælges én gang.

Retten kan også sættes som en stor afdeling, som en afdeling af mellemstørrelse mellem afdelingerne med fem dommere og den store afdeling, eller af en enedommer.

I procesreglementet fastsættes regler om sammensætningen af afdelingerne og om de tilfælde og betingelser, hvor og hvorunder Retten sættes i disse forskellige dommerkollegier.

Når en sag er indbragt for Retten i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, sættes Retten som en afdeling af mellemstørrelse, hvis en medlemsstat eller en EU-institution, der er part i sagen, anmoder herom.

Artikel 50a

1. Retten udøver i første instans de beføjelser til at træffe afgørelse om tvister mellem Unionen og dens ansatte i henhold til artikel 270 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, herunder tvister mellem enhver institution eller ethvert organ, kontor eller agentur på den ene side og disses ansatte på den anden side, der er tillagt Den Europæiske Unions Domstol.

2. På ethvert trin i sagens behandling, også umiddelbart efter stævningens indgivelse, kan Retten undersøge mulighederne for en mindelig bilæggelse af tvisten og bestræbe sig på at fremme en sådan bilæggelse.

Artikel 50b

Retten har kompetence til at træffe afgørelse om anmodninger om præjudiciel afgørelse, der er indgivet i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og som udelukkende henhører under et eller flere af følgende særlige områder:

- a) det fælles merværdiafgiftssystem
- b) punktafgifter
- c) toldkodeksen
- d) tarifieringen af varer i den kombinerede nomenklatur
- e) kompensation og bistand til luftpassagerer ved boardingafvisning eller ved forsinkelse eller aflysning af transportydelser
- f) systemet for handel med kvoter for drivhusgasemissioner.

Uanset stk. 1 har Domstolen fortsat kompetence til at behandle anmodninger om præjudiciel afgørelse, der rejser selvstændige spørgsmål vedrørende fortolkningen af den primære ret, folkeretten, generelle EU-retlige principper eller Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Enhver anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde indgives til Domstolen. Når Domstolen så hurtigt som

muligt og i overensstemmelse med de nærmere regler, der er fastsat i dens procesreglement, har kontrolleret, at anmodningen om præjudiciel afgørelse udelukkende henhører under et eller flere af de i nærværende artikels stk. 1 omhandlede områder, overfører den denne anmodning til Retten.

De anmodninger om præjudiciel afgørelse, som Retten træffer afgørelse om i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, henvises til de afdelinger, som er udpeget med henblik herpå, i overensstemmelse med de nærmere regler, der er fastsat i dens procesreglement.

Artikel 51

Som en undtagelse fra bestemmelsen i artikel 256, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde har Domstolen enekompetence:

- a) i de søgsmål, som er omhandlet i artikel 263 og 265 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som er anlagt af en medlemsstat, og som er rettet mod:
 - i) en lovgivningsmæssig retsakt, en retsakt vedtaget af Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd eller Rådet eller en eller flere af disse institutioners undladelse af at træffe afgørelse, dog bortset fra:
 - afgørelser truffet af Rådet i medfør af artikel 108, stk. 2, tredje afsnit, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
 - retsakter vedtaget af Rådet i medfør af en rådsforordning om handelspolitiske beskyttelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 207 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
 - Rådets retsakter, hvorved det udøver gennemførelsesbeføjelser i henhold til artikel 291, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
 - ii) en retsakt vedtaget af Kommissionen eller Kommissionens undladelse af at træffe afgørelse i medfør af artikel 331, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
- b) i de søgsmål, som er omhandlet i artikel 263 og 265 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som er anlagt af en EU-institution, og som er rettet mod en lovgivningsmæssig retsakt, en retsakt vedtaget af Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank eller en eller flere af disse institutioners undladelse af at træffe afgørelse
- c) i de søgsmål, som er omhandlet i artikel 263 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som er anlagt af en medlemsstat, og som er rettet mod en af Kommissionen vedtaget retsakt vedrørende en manglende opfyldelse af en dom, som

Domstolen har afsagt i henhold til artikel 260, stk. 2, andet afsnit, eller artikel 260, stk. 3, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Artikel 52

Domstolens præsident og Rettens præsident fastsætter efter fælles aftale regler, hvorefter tjenestemænd og øvrige ansatte ved Domstolen skal kunne gøre tjeneste ved Retten med henblik på udøvelsen af dennes virksomhed. Visse tjenestemænd eller øvrige ansatte er undergivet Rettens justitssekretær under Rettens præsidents tilsyn.

Artikel 53

Afsnit III i denne statut finder anvendelse på rettergangsmåden ved Retten.

I nødvendigt omfang præciseres og udfyldes disse regler i Rettens procesreglement. Procesreglementet kan fravige artikel 40, stk. 4, og artikel 41 for at tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for sager om intellektuel ejendomsret.

Uanset artikel 20, stk. 4, kan generaladvokaten fremsætte sine begrundede forslag til afgørelse skriftligt.

Artikel 54

Indgives en stævning eller et processkrift, der er stilet til Retten, fejlagtigt til Domstolens justitssekretær, fremsender denne straks dokumentet til Rettens justitssekretær; på samme måde når en stævning eller et andet processkrift, der er stilet til Domstolen, fejlagtigt indgives til Rettens justitssekretær, fremsender denne straks dokumentet til Domstolens justitssekretær.

Finder Retten, at den ikke er kompetent til at påkende en sag eller tage stilling til en anmodning om præjudiciel afgørelse, der er omfattet af Domstolens kompetence, henviser den sagen eller anmodningen til Domstolen. Når Domstolen finder, at en sag eller en anmodning om præjudiciel afgørelse henhører under Rettens kompetence, henviser den på samme måde sagen eller anmodningen til Retten, der i så fald ikke kan erklære sig inkompetent.

Såfremt der indbringes sager for Domstolen og Retten, som har samme genstand, som rejser de samme fortolkningsspørgsmål, eller hvori gyldigheden af den samme retsakt anfægtes, kan Retten, efter at have hørt parterne, udsætte sin behandling af den pågældende sag, indtil Domstolen har afsagt dom, eller kan, når der er tale om søgsmål, der er anlagt i medfør af artikel 263 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, erklære sig inkompetent, således at Domstolen kan træffe afgørelse i sagen. Under de samme betingelser kan Domstolen ligeledes beslutte at udsætte sin behandling af sagen; i så fald fortsætter behandlingen ved Retten.

Anfægter en medlemsstat og en af Unionens institutioner den samme retsakt, erklærer Retten sig inkompetent, således at Domstolen kan træffe afgørelse.

Artikel 55

Afgørelser, hvorved en sags behandling ved Retten afsluttes, samt afgørelser, der afgør en del af en sags realitet, eller hvorved der tages stilling til en formalitetsindsigelse vedrørende Rettens kompetence eller en påstand om afvisning af sagen, skal af Rettens justitssekretær forkyndes for alle sagens parter samt alle medlemsstater og EU-institutioner, selv om disse ikke har intervenseret i sagen for Retten.

Artikel 56

Der kan iværksættes appel til Domstolen, senest to måneder efter forkyndelsen af den pågældende anfægtede afgørelse, af afgørelser, hvorved den pågældende sags behandling ved Retten er blevet afsluttet, samt af afgørelser, der afgør en del af en sags realitet, eller hvorved der tages stilling til en formalitetsindsigelse vedrørende Rettens kompetence eller en påstand om afvisning af sagen.

Appel kan iværksættes af enhver part, som helt eller delvis ikke har fået medhold. Andre intervenienter end medlemsstaterne og EU-institutionerne kan dog kun iværksætte appel, såfremt den af Retten truffene afgørelse berører dem umiddelbart.

Undtagen i sager imellem Unionen og dennes ansatte kan appel ligeledes iværksættes af medlemsstater og EU-institutioner, der ikke har intervenseret i den pågældende sag for Retten. I sådanne tilfælde har de pågældende medlemsstater eller institutioner den samme retsstilling som medlemsstater eller institutioner, der har intervenseret i første instans.

Artikel 57

Den, hvis begæring om intervention ikke er blevet taget til følge af Retten, kan appellere afgørelsen til Domstolen senest to uger efter forkyndelsen af afgørelsen om, at begæringen ikke tages til følge.

Afgørelser truffet af Retten i henhold til artikel 278 eller 279 eller artikel 299, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde eller Euratom-traktatens artikel 157 eller artikel 164, stk. 3, kan appelleres af parterne i sagen inden to måneder efter, at afgørelsen er forkyndt for dem.

Appel efter stk. 1 og 2 i nærværende artikel påkendes efter fremgangsmåden i artikel 39.

Artikel 58

Appel til Domstolen er begrænset til retsspørgsmål. Den kan kun støttes på, at Retten savner kompetence, at der er begået rettergangsfejl, som krænker appellants interesser, eller at Retten har overtrådt EU-retten.

Appel kan ikke iværksættes alene til forandring af afgørelser om sagsomkostningerne eller om disses størrelse.

Artikel 58a

Behandlingen af en appel, der iværksættes til prøvelse af Rettens afgørelser vedrørende en afgørelse truffet af en uafhængig appelinstans i et af følgende af Unionens organer, kontorer eller agenturer, er betinget af en forudgående bevilling fra Domstolen:

- a) Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret
- b) EF-Sortsmyndigheden
- c) Det Europæiske Kemikalieagentur
- d) Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur
- e) Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder
- f) Den Fælles Afviklingsinstans
- g) Den Europæiske Banktilsynsmyndighed
- h) Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed
- i) Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger
- j) Den Europæiske Unions Jernbaneagentur.

Den i stk. 1 omhandlede ordning finder også anvendelse på appelsager, der iværksættes til prøvelse af:

- a) Rettens afgørelser vedrørende en afgørelse truffet af en uafhængig appelinstans, der er nedsat efter den 1. maj 2019, i ethvert andet af Unionens organer, kontorer eller agenturer, og som skal behandle sagen, før den kan indbringes for Retten
- b) Rettens afgørelser vedrørende opfyldelsen af en aftale, der indeholder en voldgiftsbestemmelse som omhandlet i artikel 272 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Appellen admitteres helt eller delvist i overensstemmelse med den i procesreglementet fastsatte fremgangsmåde, når den rejser et vigtigt spørgsmål for EU-rettens ensartede anvendelse, sammenhæng eller udvikling.

Afgørelsen om, hvorvidt appellen kan admitteres eller ej, begrundes og offentliggøres.

Artikel 59

Når en afgørelse fra Retten appelleres, består retsforhandlingerne ved Domstolen af en skriftveksling og en mundtlig forhandling. I henhold til regler, der fastsættes i

procesreglementet, kan Domstolen efter at have hørt generaladvokaten og parterne træffe afgørelse uden mundtlig forhandling.

Artikel 60

Appel har ikke opsættende virkning, jf. dog artikel 278 og 279 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og Euratom-traktatens artikel 157.

Uanset artikel 280 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde har en afgørelse fra Retten om annullation af en forordning først retsvirkning fra udløbet af den frist, der er omhandlet i artikel 56, stk. 1, i denne statut, eller, såfremt appel er iværksat inden for denne frist, fra stadfæstelsen eller fra afvisningen af appellen, dog med forbehold af muligheden for en part til at fremsætte begæring til Domstolen om midlertidig ophævelse af retsvirkningerne af den annullerede forordning eller om andre foreløbige forholdsregler i medfør af artikel 278 og 279 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde eller Euratom-traktatens artikel 157.

Artikel 61

Giver Domstolen appellanten medhold, ophæver den den af Retten trufne afgørelse. Domstolen kan i denne forbindelse enten selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten til afgørelse.

I tilfælde af hjemvisning er Retten bundet af de afgørelser om retsspørgsmål, der er indeholdt i Domstolens afgørelse.

Når der under en appel, der iværksættes af en medlemsstat eller en EU-institution, der ikke har intervenseret i den pågældende sag for Retten, gives appellanten medhold, kan Domstolen, dersom den skønner det nødvendigt, angive, hvilke af virkningerne af den af Retten trufne afgørelse, som er blevet ophævet, der skal betragtes som endelige for parterne i sagen.

Artikel 62

I de tilfælde, der er omhandlet i artikel 256, stk. 2 og 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, kan førstegeneraladvokaten, når han finder, at der er en alvorlig risiko for, at EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng kan påvirkes, foreslå Domstolen at foretage en fornyet prøvelse af den afgørelse, der er truffet af Retten.

Forslaget skal fremsættes en måned efter, at Retten har truffet afgørelsen. Domstolen beslutter, inden en måned efter at førstegeneraladvokaten har fremsat sit forslag, om der skal foretages en fornyet prøvelse af afgørelsen.

Artikel 62a

Domstolen afgør de spørgsmål, der er underkastet fornyet prøvelse, efter en hasteprocedure på grundlag af de sagsakter, som Retten har fremsendt.

De parter, der er omhandlet i artikel 23, og i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 256, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, parterne i sagen for Retten har inden for en nærmere fastsat frist ret til at indgive indlæg eller andre skriftlige udtalelser til Domstolen om de spørgsmål, der er underkastet fornyet prøvelse.

Domstolen kan beslutte at åbne den mundtlige forhandling, før den træffer afgørelse.

Artikel 62b

I de tilfælde, der er omhandlet i artikel 256, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, har forslaget om fornyet prøvelse og beslutningen om indledning af proceduren for fornyet prøvelse ikke opsættende virkning, jf. dog artikel 278 og 279 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Fastslår Domstolen, at Rettens afgørelse påvirker EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng, hjemviser den sagen til Retten, som er bundet af de afgørelser om retsspørgsmål, der er indeholdt i Domstolens afgørelse; Domstolen kan angive, hvilke af virkningerne af Rettens afgørelse der skal betragtes som endelige for parterne i sagen. Følger afgørelsen af retstvisten, under hensyn til udfaldet af den fornyede prøvelse, af de faktiske omstændigheder, som Rettens afgørelse støttes på, afgør Domstolen imidlertid sagen endeligt.

I de tilfælde, der er omhandlet i artikel 256, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, får Rettens besvarelser af de spørgsmål, som Retten har fået forelagt, virkning ved udløbet af de frister, der er fastsat i artikel 62, stk. 2, medmindre der foreligger et forslag om fornyet prøvelse eller en beslutning om indledning af en procedure for fornyet prøvelse. Indledes der en procedure for fornyet prøvelse, får de besvarelser, der er underkastet fornyet prøvelse, virkning ved procedurens afslutning, medmindre Domstolen træffer anden afgørelse. Fastslår Domstolen, at Rettens afgørelse påvirker EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng, træder Domstolens besvarelse af de spørgsmål, der er underkastet fornyet prøvelse, i stedet for Rettens.

AFSNIT IVa

SPECIALRETTERNE

Artikel 62c

Bestemmelserne om kompetence, sammensætning, organisation og rettergangsmåde for enhver specialret, der oprettes i henhold til artikel 257 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, findes i et bilag til denne statut.

AFSNIT V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 62d

Før Domstolen eller Kommissionen, alt efter hvad der er tilfældet, fremsætter en anmodning eller et forslag om ændring af denne statut, iværksættes omfattende høringer.

Artikel 63

Procesreglementet for Domstolen og procesreglementet for Retten skal indeholde alle forskrifter, der er nødvendige for at anvende og om fornødent udfylde denne statut.

Artikel 64

Den ordning, der skal gælde for Den Europæiske Unions Domstol på det sproglige område, fastsættes ved en forordning vedtaget af Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed. Denne forordning vedtages enten på begæring af Domstolen og efter høring af Kommissionen og Europa-Parlamentet eller på forslag af Kommissionen og efter høring af Domstolen og Europa-Parlamentet.

Indtil vedtagelsen af disse regler, finder reglerne om sprog i procesreglementet for Domstolen og i procesreglementet for Retten fortsat anvendelse. Uanset artikel 253 og 254 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde kræver enhver ændring eller ophævelse af disse bestemmelser Rådets enstemmige godkendelse.